

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Dialektická behaviorální terapie u pacientů s hraniční poruchou osobnosti : literární přehled /

Adéla Látalová, Pavla Linhartová, Tomáš Kašpárek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrické společnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 117, č. 1 (únor) (2021), s. 26-32.

Dialektická behaviorální terapie (DBT) je kompletní psychoterapeutický program pro léčbu hraniční poruchy osobnosti, který zahrnuje individuální psychoterapii, skupinový trénink dovedností, možnost telefonického koučování a pravidelná supervizní setkání. DBT vede k významné redukci sebepoškozujícího a sebevražedného chování. Článek představuje základní komponenty DBT a shrnuje dosavadní výzkumné poznatky i jejich využití v klinické praxi.

psychiatrie ; psychoterapie ; chování ; sebevražda ; dovednost ; koučování ; analýza vědecké literatury ; individuální přístup ; skupina ; porucha osobnosti ; sebepoškození

<http://katalog.npmk.cz/documents/516742>

2.

Diverzifikovat a individualizovat výuku jde i přes distanční vzdělávání / Dagmar Škorpíková –

cze

In: Speciál pro střední školy : příloha časopisu Řízení školy -- Roč. 2020, č. 5 (2020), s. 6-7.

Učitelka angličtiny a španělštiny z pražského gymnázia Na Zatlance popisuje výuku, která v době pandemie koronaviru probíhala online. Učitelka vychází z anglické didaktiky, která z pohledu žáka dovede pracovat s jazykem podstatně rychleji. Z jejího pohledu je časově velmi náročné pracovat individuálně s jednotlivými žáky, ale jednoznačně to umožňuje diverzifikovat a individualizovat výuku. Důležité je dát žákům možnost volby, do kterých hodin se připojí. Velmi dobře fungovala spolupráce v rámci třídy, žáci si navzájem pomáhali. V neposlední řadě byla velmi podstatná podpora mezinárodních institucí a nakladatelů.

výuka ; forma výuky ; gymnázium ; distanční vzdělávání ; individualizace ; jazyková výuka ; cizí jazyk ; angličtina ; španělština ; vzájemné učení mezi vrstevníky ; diverzifikace ; online výuka ; volba ; práce učitele

<http://katalog.npmk.cz/documents/516786>

3.

Do zahraničí vyjelo díky podpoře odborných praxí v Německu a Česku 6500 žáků středních škol – cze

In: Řízení ve školství : publikace pro řídicí pracovníky ve školství -- ISSN 2336-7768 -- Roč. 28, č. 3 (2020), s. 44-47.

www.tandem-org.cz

Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem poskytuje poradenské služby a podporuje státní i nestátní instituce a organizace obou zemí při uskutečňování česko-německých výměn mládeže. Za dvacet let fungování Tandemu se podařilo vyslat do Německa přes 3700 mladých lidí z ČR a více než 2700 německých žáků středních škol přijelo do Česka. V rámci Programu podpory odborných praxí mají žáci středních odborných škol, učilišť a studenti vyšších odborných škol ve věku od 16 let možnost absolvovat odbornou dvoutýdenní praxi v sousední zemi. Praxe se uskutečňuje ve firmách, dílnách, sociálních zařízeních či institucích veřejné správy. Každý účastník získá evropský certifikát Europass Mobility jako doklad o absolvování zahraniční odborné praxe.

žák ; zahraniční žák ; pobyt v cizině ; zahraniční vztahy ; odborná praxe ; střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; vyšší odborná škola ; střední škola ; poradenství ; poradenská služba ; výměna žáků ; Tandem - Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže ; Česko ; SRN ; 2000-

<http://katalog.npmk.cz/documents/515615>

4.

Genderově citlivé vedení : jak na to? / Eva Lukešová, Kristýna Kaymak Minaříková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 6

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 12 (2020), s. 39-41.

Tématem článku je problematika genderové rovnosti a citlivosti. Školní prostředí je jedním ze zásadních formujících faktorů, které mohou napomoci k budování rovnější a spravedlivější společnosti. Autorky upozorňují na skutečnost, že ve školním prostředí převládá "kategorizování", kdy se liší očekávání vyučujících od dívek a chlapců. Školy tak často reprodukují existující nerovnosti mezi muži a ženami, což se projevuje i v rozpočtech škol (investuje se více do "chlapeckých aktivit"). Genderovanost školního prostředí je možno nalézt i v organizaci škol a pedagogického sboru (vertikální genderová segregace). V závěru textu autorky nabízejí řešení, jak vytvořit ve škole genderově rovné prostředí.

škola ; školní prostředí ; chlapec ; dívka ; gender ; meziskupinové vztahy ; segregace ; diskriminace ; osobnost ; identita ; pohlavní rozdíl ; rovný přístup

<http://katalog.npmk.cz/documents/515621>

5.

Najčastejšie psychické poruchy v psychiatrických ambulanciách - súčasnosť a nová klasifikácia MKCH-11 / L'ubomíra Izáková, Mária Kráľová, Ján Pečeňák -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrickej spoločnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 117, č. 1 (únor) (2021), s. 33-41.

Existujú reálne obavy, že ve vyspělých zemích budú do r. 2030 duševní poruchy hlavnou príčinou zdravotného postihnutí. Z dostupných údajů je možné odhadnúť, že na Slovensku v r. 2017 trpěl každý 9. obyvateľ jednou či viacerými duševnými poruchami. Významný vliv na jejich zmírnění má včasná diagnostika a léčba založená na důkazech. Preto Slovensko čakajú zmeny ve formě 11. revize mezinárodní klasifikace chorob (MKCH-11) a důsledná implementace diagnostických a terapeutických postupů. Zatím jsou zde k dispozici údaje o prevalenci deprese, úzkostných poruch, alkoholismu a kouření z výzkumů na počátku 21. století. Nutnost reformy psychiatrické péče.

psychiatrie ; psychiatrická služba ; diagnóza ; duševní nemoc ; klasifikace ; terapie ; výzkum ; diagnostika ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/516743>

6.

Příběh jedné inovace ve vzdělávání učitelů / Vladimíra Spilková – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 12 (2020), s. 18-23.

Článek se zaměřuje na téma příprava budoucích učitelů, jejíž pojetí je v posledních letech předmětem silné kritiky. V rámci prací na Strategii 2030+ bylo realizováno rozsáhlé šetření Delphi 2019, které označilo pregraduální přípravu učitelů za jeden z pěti největších problémů českého školství. Autorka článku předkládá inovativní koncepci učitelského studia, která vznikala od roku 2018 na základě propojení mezinárodních trendů a výzkumně podložených poznatků se zkušenostmi organizace Učitel naživo a příklady dobré praxe v českém učitelském prostředí. Ukazuje, v čem je podstata profesního modelu studia učitelství a v čem spočívá výjimečnost a progresivnost tohoto studijního programu.

vysoká škola pedagogická ; student učitelství ; vysokoškolské studium ; inovace ve vzdělávání ; rozvoj vzdělání ; vývoj kurikula ; školská politika ; systém výchovy a vzdělávání ; profesní příprava ; studijní program ; obsah výuky ; akreditace ; vzdělávání učitelů ; Česko ; pregraduální příprava

<http://katalog.npmk.cz/documents/515609>

7.

Rozdíly v dimenzích impulzivitu a v temperamentu v závislosti na míře závislosti na kouření /

Tereza Příhodová, Miloslava Raisová, Kateřina Příhodová, Nikola Doubková, Jitka Prajslová, Steven R. Lawyer, Erin B. Rasmussen, Marek Preiss -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrickej spoločnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 117, č. 1 (únor) (2021), s. 13-19.

Kouření cigaret jako jeden z nejčastějších druhů drogové závislosti. Faktory, které přispívají k tomu, že někdo začne kouřit, jsou osobnostní, a jde především o multidimenzionální konstrukt impulzivity. Předpokládá se, že dochází k dimenzím impulzivity, které jsou spojeny s emocionálním rozrušením. Zdá se také, že jsou rozdíly mezi muži a ženami. Studie proběhla na vzorku 60 kuřáků rozdělených podle stupně závislosti na nikotinu. Zjistila, že s postupujícím věkem dochází ke snižování impulzivity, a potvrdila souvislost mezi závislostí na nikotinu a impulzivitou spojenou s pozitivním i negativním emocionálním rozrušením (především u žen). Významnou roli v závislosti na nikotinu hrají jeho anxiolytické a relaxační účinky.

kouření ; závislost ; vznětlivost ; emoce ; pohlavní rozdíl ; věk ; relaxace ; účinnost ; účinky drog

<http://katalog.npmk.cz/documents/516737>

8.

Rozumnost a konsensus: čtvrtstoletí "Politického liberalismu" = Reasonableness and Consensus / Matej Cívik – cze

In: Filosofický časopis -- ISSN 0015-1831 -- Roč. 68, č. 2 (2020), s. 223-242.

Seznámení s dílem liberálního amerického filozofa Johna Rawlse a kritikou jeho koncepce budování spravedlivé demokratické společnosti. Rozebírá jeho ústup od koncepce pravdy k rozumnosti jako základu pro fungování politiky, implikace a omezení jeho vize překrývajícího se konsenzu. Autor shledává, že Rawlsova filozofie selhala, ale soudí, že popsal a otevřel otázky, se kterými se západní společnost bude dále potýkat.

filozofie ; filozofie politiky ; liberalismus ; demokracie ; pravda ; společnost ; Rawls, John, ; Rawls, John,

<http://katalog.npmk.cz/documents/516629>

9.

Sociální dovednosti by měly být součástí školní výuky / Václav Mertin – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 12 (2020), s. 23-24.

Psycholog Václav Mertin zastává názor, že sociální dovednosti (socioemoční oblast) by měly být součástí školní výuky, protože dobré sociální vztahy jsou nesmírně důležité pro efektivní rozvoj tradiční vzdělanosti i pro fungování v dospělém životě. K výcviku sociálních dovedností by učitelé měli využívat např. třídnické hodiny, projektové vyučování, přípravu divadelního představení, sociální projekty nebo komunitní kruhy. Aktivity pro rozvoj sociálních dovedností zatím realizovala poradenská zařízení, ale nyní je potřeba, aby se postupně přiblížily škole a běžné

výuce. Zpočátku by se výcvik měl zaměřit alespoň na děti, které mají v této oblasti výraznější problémy. Specialistům zůstane řešení komplikovanějších problémů.

škola ; výuka ; cílově orientovaná výuka ; intencionální učení ; žák ; problémové dítě ; sociální dovednost ; motivace ; interpersonální vztahy ; citový vývoj ; psychologie osobnosti ; sociální vztahy

<http://katalog.npmk.cz/documents/515613>

10.

Stačí nechat sežrat pár dětí / Melanie Krýslová – cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 33, č. 131 (6.-7.VI.) (2020), s. 19.

Autorka článku rekapituluje dosavadní tvorbu Joanny Rowlingové a popisuje okolnosti vzniku a prvního vydání příběhu o Harrym Potterovi. Přibližuje novou dětskou knihu spisovatelky s názvem The Ickabog a informuje o výtvarné soutěži pro děti na vytvoření ilustračního doprovodu k tištěnému vydání knihy. Článek si všímá i skutečnosti, že detektivní romány Rowlingové určené dospělým zdaleka nedosahují takového uznání ze strany kritiky i čtenářů, jako je tomu u jejich příběhů pro děti.

spisovatel ; dílo ; literatura pro děti a mládež ; výtvarný projev ; kniha pro mládež ; dítě ; román ; dospělý ; ocenění ; kritičnost ; Rowling, J. K. ; detektivky

<http://katalog.npmk.cz/documents/516484>

11.

Syndrom vyhoření ve škole : může pomoci kolegiální sdílení? / Anna Vozková – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 12 (2020), s. 37-39.

Syndrom vyhoření začíná být v českém školství téma, které získává stále více pozornosti, stejně jako péče o psychickou pohodu vyučujících. V článku autorka předkládá výsledky dvou rozsáhlých výzkumů v českém školství, které mohou pomoci porozumět tomu, proč je důležité podporovat mezi učiteli kolegiální a tím pomoci nejen jednotlivým vyučujícím, ale ve výsledku celé škole. První výzkum byl zaměřen na syndrom vyhoření, kde se ukázalo, že důležitým faktorem chránícím před vyhořením je učitelský kolektiv a kolegiální opora. Druhý, navazující výzkum se konkrétně věnuje technikám kolegiálního sdílení a podmínkám zlepšující klima a kolegiální spolupráci v učitelském sboru.

škola ; učitel ; pracovní podmínky učitelů ; psychická zátěž ; syndrom vyhoření ; interpersonální vztahy ; vnímání ostatních ; přátelství ; stres ; únava ; školní prostředí ; klima školy ; výzkum ; program výzkumu ; výsledek výzkumu ; sdílení

<http://katalog.npmk.cz/documents/515617>

12.

V přeplněném kriminálu se toho moc udělat nedá / Karel Netík ; [Autor interview] Soňa Haluzová – cze

In: České vězeňství : čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci -- ISSN 1213-9297 -- Roč. 28, č. 1 (2020), s. 4-11.

Karel Netík patří mezi nejznámější soudní znalce v oboru psychologie v České republice. Pracoval na správě Sboru nápravné výchovy a stál u zrodu první novodobé koncepce českého vězeňství. Hovoří o svých začátcích práce ve vězeňství a o zásadních změnách ve vězeňství po roce 1989. K. Netík byl jedním ze soudních znalců, který posuzoval zásah 17. listopadu 1989 na Národní třídě. Je autorem české verze osobnostního inventáře MMPI-2. Jedná se o širokospektrý test sloužící ke zjišťování důležitých vlastností osobnosti a psychických poruch a tím ke klasifikaci vězňů a jejich diferenciaci v rámci programu zacházení. V přílohách Typologie vězňů, Reforma českého vězeňství a publikační činnost K. Netíka.

vězeňská péče ; vězeň ; psychologická služba ; psychologie osobnosti ; soudní rozhodnutí ; test osobnosti ; diagnóza osobnosti ; posudek ; biografie ; soudní znalec ; forenzní psychologie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516762>

13.

Ve vzdělávání nadaných jsou stále nedostatky / Daniela Kramulová – cze

In: Speciál pro střední školy : příloha časopisu Řízení školy -- Roč. 2020, č. 5 (2020), s. 12-13.

Nadaní žáci mohou být i ti, kteří přicházejí s vlastními řešeními, žáci s jiným úhlem pohledu, s podnikavými nápady, techničtí nadšenci či zvědaví kutilové. Vhled do Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži, kde se snaží objevovat specifický talent v každém žákovi. Pestrá nabídka konzultací, kroužků a nepovinných předmětů rozvíjejících talent. Obecně se ale ukazuje, že při vymezování okruhu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se na nadané žáky spíše zapomíná. Jak jejich vzdělávání vypadá ve Svobodné chebské škole spojující ZŠ a osmileté gymnázium, kde se na podporu nadaných žáků cíleně orientují. Nejdůležitější je vždy klima školy a postoj jejího vedení.

speciální vzdělávací potřeby ; nadaný ; gymnázium ; cíl výchovy ; rozvíjení schopností ; klima školy ; manažerský personál ; postoj ; talent

<http://katalog.npmk.cz/documents/516787>

14.

Vzdělávání nejen o cizincích v českých věznicích / Milan Vastl, Petra Sejkorová – cze

In: České vězeňství : čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci -- ISSN 1213-9297 -- Roč. 28, č. 2 (2020), s. 22-23.

Článek informuje o vzdělávacím projektu pro zaměstnance vězeňské služby (VS), který je realizován na Akademii VS ve Stráži pod Ralskem. V rámci operačního programu Zaměstnanost proběhl kurz Jak školit a nyní je připraven kurz Komunikace s vězněnými cizinci. Obsahem kurzu jsou témata: Islám a Blízký východ, Vietnamci, Země subsaharské Afriky a Romové. Po obecném úvodu problematiky budou následovat kurzy zaměřené na speciální témata, např. program zacházení s cizinci, specifika nástupu cizinců do věznic... Text obsahuje i krátký rozhovor s účastníky kurzu, kde se Renata Bláhová z Věznice Valdice podělila o své hodnocení kurzu.

vězení ; vězeňská péče ; pracovník ; vzdělávací kurzy pro dospělé ; vzdělávací projekt ; vzdělávání dospělých ; cizinec ; cizinecká politika ; komunikační schopnost ; obsah výuky

<http://katalog.npmk.cz/documents/516765>

15.

Vzdělávání po následujících 10 (plus) let má svou mapu : Strategii 2030+ / Jaromír Beran, Lukáš Seifert – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 12 (2020), s. 4-5.

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

Strategie 2030+ je zásadní dokument pro rozvoj vzdělávání v České republice a zároveň jasnou mapou pro ředitele i zřizovatele škol, která má pomoci ukázat cestu k modernizaci školství, k překonání nerovností ve vzdělávání a získávání klíčových kompetencí v podmínkách proměny obsahu, metod a forem vzdělávání včetně hodnocení. Dokument definuje dva strategické cíle (čeho chceme dosáhnout) a čtyři strategické linie (jak toho chceme dosáhnout). Autoři poskytují informace, co to prakticky bude pro školy znamenat a zabývají se vybranými otázkami revize v oblasti Rámcových vzdělávacích plánů, nerovností a předčasnou selektivitou v základním školství.

školství ; inovace ve vzdělávání ; školská reforma ; systém výchovy a vzdělávání ; rozvoj vzdělání ; školská politika ; koncepce ; řízení školství ; výchovně vzdělávací cíle ; rámcový vzdělávací program ; dokument ; modernizace ; Česko ; strategie ; nerovnost vzdělání ; 2020-2030

<http://katalog.npmk.cz/documents/515583>